

SOUHRN

Tématem bakalářské práce je posouzení míry compliance pacientů s vybranými metabolickými onemocněními k jejich léčbě dietou. Za sledovaná onemocnění byly vybrány nejrozšířenější civilizační choroby – diabetes mellitus, hyperlipoproteinémie a obezita, jejich léčba je založena v první řadě na celoživotní potřebě dodržovat dietní a režimová opatření. Dobrá compliance pacienta je základní premisou úspěšnosti léčby a dobré klinické kompenzace onemocnění.

Cílem práce bylo ověření sedmi stanovených pracovních hypotéz, které se týkaly otázek míry compliance, porovnání postojů a pocitů v oblasti dietoterapie, i otázek na determinující vlivy na míru compliance. Pět hypotéz bylo analýzami potvrzeno, dvě zamítnuty.

Do souboru bylo zařazeno celkem 128 respondentů, skupinu v intenzivním intervenčním programu tvořilo 40 diabetiků či obézních, skupinu náhodného výběru pak 88 pacientů s diabetes mellitus, hyperlipoproteinémií či obezitou. Respondenti byli požádáni o anonymní vyplnění dotazníku, který byl následně počítačově zpracován. Data byla podrobena analýze a v grafické či tabulkové podobě prezentována a diskutována.

Prokázala jsem pozitivní změnu stravovacích zvyklostí v rámci intenzivního intervenčního programu. Prokázala jsem pozitivní korelaci mezi sytostí, mírou dodržování dietního režimu a pocity při jeho dodržování. Neprokázala jsem statisticky významné odlišnosti skupiny diabetiků v otázkách postojů ke způsobu léčby a aktivním přístupu k ní oproti skupině pacientů s hyperlipoproteinémií. Neprokázala jsem ani lepší výsledky v otázkách snášení dietoterapie a pocitech při dodržování diety srovnáním jednotlivých diagnóz. Prokázala jsem statisticky významnou pozitivní korelaci mezi úspěšností dodržování režimu se sytostí i pocitem, že se pacientovi dobře daří a negativní korelaci s mírou stresu. Prokázala jsem závislost úrovně vzdělání s mírou uvědomění si nemoci a významu diety. Prokázala jsem významný vliv délky trvání dietoterapie a intenzity edukací na pocity při dodržování diety.

V edukačním procesu je vždy třeba mít na paměti, že se jedná o paramedicinální proces, který reflektuje nejen odborná doporučení a standardy k léčbě, ale zahrnuje i kompetentní psychologický, pedagogický a odborně edruovaný přístup edukátora k pacientovi, jako k unikátnímu individu v celém kontextu jeho života. Lepší znalost jeho potřeb, pocitů a názorů prohloubí vzájemnou důvěru a zlepší compliance.

Tato práce odhalila velký prostor k dalšímu bádání a objasňování příčinných souvislostí a vztahů, neboť se jedná o málo prozkoumanou, přesto však velmi inspirující mozaiku subjektivních faktorů a vnějších vlivů.

SUMMARY

The goal of my baccalaureate thesis is an assessment of compliance of the patients with selected metabolic disorders treated by the diet. As an example of these disease most common civilization diseases as a diabetes mellitus, several types of hyperlipoproteinaemias and obesity were selected. Treatment of these disorders is based

mostly on the whole life regimen of the diet and life organization. Well accepted compliance is the basis for successful treatment and clinical compensation of mentioned diseases.

The aim of my work was a proving of seven working hypotheses about compliance, attitude and sense to dietotherapy and questions determined the influence to compliance assessment. Five hypotheses were confirmed and two ones refused.

128 respondents was included in the research group, included 40 patients with diabetes or obesity in the group with intensive intervention program, random selected group was consisted from 88 patients diabetes mellitus, hyperlipoproteinemias or obesity. The questionnaire was completed anonymously and computer program was used for statistical analysis and results demonstrated in tables and figures

The positive changes of dietary regimen during the course of intensive intervention program were proved. Positive correlation between satiety, the quality of dietary regimen adherence and the feelings during this adherence was proved. Statistically significant changes was not proved between the groups of diabetics and group of hyperlipoproteinemics about attitude to the active treatment. No changes were seen between several diagnostic groups and diet treatment and its feeling and adherence. Statistically significant positive correlation between successful adherence and satiety and well-being and negative correlation to the stress rate was seen. The level of education and rate of realization of the disease and dietary treatment importance was correlated. Significant influence of time course of diet therapy and education intensity on positive feelings during diet adherence was demonstrated.

In the education process is important to notify the paramedical process reflecting on only standards and recommendation to the treatment but competent psychological, pedagogical and scientific attitude of the educator to the educated patient reflected as a unic person in his whole life context. The better knowledge of needs, feelings and opinions of the patients the better mutual confidence and compliance.

This paper revealed the great room for next research and causal relationships elucidation because of not yet fully studied problem but inspired mosaic of personal and external factors is suggested.